

притаманна тому чи іншому виду діяльності. Основним ризиком при виникненні дебіторської заборгованості є ризик її непогашення.

Список використаних джерел:

1. Белозерцев В. Щодо товарного кредитування та дебіторської заборгованості на підприємстві / В. Белозерцев // Економіст. – 2008. – № 5. – С. 58–61.
2. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : [практичний посібник] / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. – К. : Лібра, 2004. – 880 с.
3. Дубровська Є. В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість» / Є. В. Дубровська // Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка. – 2009. – № 2. – С. 202–205.
4. Завадський Й. С. Економічний словник / Й. С. Завадський, Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич. – К. : Кондор, 2006. – 356.
5. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смолженко. – К. : Знання, 2007. – 1072 с.
6. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Г. Г. Кірейцев. – К. : ЦУЛ. – 2002. – 469 с.
7. Крайник О. П. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / О. П. Крайник, З. В. Клепікова. – Л. : ІНТЕЛЕКТ, Дакор. – 2008. – 260 с.
8. Лищенко О. Г. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / О. Г. Лищенко, Г. М. Бескота // Держава і регіони. – Запоріжжя : Гуманіст. – 2009. – № 1. – С. 114–117.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість»: затверджено Мінфіном України від 08.10.99 р. № 237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Райсберг Б. А. Сучасний економічний словник : словник / Б. А. Райсберг, Л. Ш. Лозовський, Е. Б. Стародубцева. – М. : ИНФРА-М. – 2008. – 512 с.
11. Стоун Д. Бухгалтерський облік та фінансовий аналіз / Д. Стоун, К. Хітчінг. – М. : Сирин, 2007. – 302 с.

Бик О.П.

студент;

Нужна О.А.

*кандидат економічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет*

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ МШП

Малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП) за своєю функціональною роллю на підприємстві є такими засобами праці, як і основні засоби (використовуються в процесі виробництва без зміни натуральної форми і поступово зношуються), але мають і особливості оборотних засобів.

Сутність проблеми обліку надходження МШП та формування їх собівартості здобули своє відображення у працях Власюк Г.В., Олійчук М.Ф., Солодченко І. та багатьох інших вчених. Зокрема, дану тему з бухгалтерського обліку досліджували такі автори, як Ф.Ф.Бутинець, Остапчук

Т. П., Вацик Н.І., Волкова І.А., Гарасим П.М., Голов С.Ф., Журавель Г.Л. та інші вчені.

Наведемо визначення МШП, що містяться в П(С)БО 9 «Запаси» [4]: «До складу запасів відносяться малоцінні та швидкозношувані предмети, використовувані протягом не більш одного року чи нормального операційного циклу, якщо він перевищує один рік. Під операційним циклом розуміється проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності й одержанням засобів від реалізації зробленої з таких запасів продукції чи товарів і послуг».

Зазначимо, що у визначенні МШП, наведеному в П(С)БО 9, відсутній вартісний критерій і немає посилання ні на який перелік предметів, а передбачається лише один критерій при віднесенні предметів праці до складу МШП, а саме: предмети повинні використовуватися протягом не більш одного року.

Введення П(С)БО надало підприємствам право самостійно приймати рішення про зарахування до складу МШП чи нематеріальних активів саме тих предметів, що відповідають зазначеному критерію. І, хоча такий підхід до віднесення предметів до складу МШП без установленого вартісного критерію трохи незвичний для бухгалтера, з економічної точки зору він цілком обґрунтований: на двох різних підприємствах той самий предмет може знаходитися в експлуатації протягом різних періодів і, отже, може бути віднесений до різних видів активів.

В Балансі відсутні позиції для відображення МШП [2]. Тому, на нашу думку, доцільним було б і в Балансі (ф.1) виділити окрему статтю для відображення в ній інформації по МШП, що логічно визначено в П(С)БО 9. Включення в Балансі до статті «Виробничі запаси» вартості МШП, по-перше, явно не узгоджується з П(С)БО 9, де МШП відокремлені від виробничих запасів, а по-друге, що більш важливо, в Балансі в статті «Виробничі запаси» разом показана інформація не тільки про виробничі запаси, але і про МШП, які за економічним змістом не можна ототожнювати з виробничими запасами. Тому включення МШП до статті «Виробничі запаси» в Балансі не можна вважати обґрунтованим, оскільки зміст статті «Виробничі запаси» не розкриває інформації про їх фактичний стан.

Незважаючи на те, що за роки незалежності в Україні проведено значну роботу з реформування системи бухгалтерського обліку, досі ще не створено єдиної універсальної методології обліку операцій із МШП, оскільки різні науковці і вчені пропонують різне її трактування, виділяють певні свої особливості, закономірності і порядок проведення обліку.

На сьогодні проблема достовірності, повного розкриття і прозорості фінансової звітності та даних обліку дуже актуальна. Здебільшого це зумовлено небажанням керівництва підприємств розкривати у фінансових звітах достовірну інформацію з метою уникнення податків і виплати дивідендів чи укриття факту розкрадання капіталу інвесторів.

Не менш важливою проблемою обліку МШП є правильна організація аналітичного обліку.

Одним з основних напрямків усунення даних проблем та порушень є визначення основних способів організації обліку.

Основна проблема, пов'язана з відображенням у бухгалтерському обліку інформації про наявність і рух МШП, полягає у визначенні його вартісної межі.

Друга проблема є наслідком першої і зводиться до оптимізації бухгалтерського обліку операцій про наявність і рух МШП. Прийняття Положення (стандарту), яким були б встановлені методологічні принципи формування в обліку інформації про МШП зі строком корисного використання більше року, не передбачається. Тому розробку методології обліку МШП доведеться провадити підприємствам самостійно, виходячи з положень П(С)БО 9 [4], Плану рахунків [3] та Інструкцій [1].

Наявність певних розбіжностей у різних нормативних документах та наукових джерелах, зокрема, щодо класифікації МШП, їх оцінки, віднесення того чи іншого активу до МШП і т.д. вказують на наявність проблем, які не під силу вирішувати окремому працівнику або службі (бухгалтерії) підприємства.

У зв'язку з цим для оперативного вирішення проблем, пов'язаних із використанням та обліком запасів, на підприємстві доцільно створити спеціальну постійно діючу комісію, яку можна назвати «експертна комісія по запасах». До її складу необхідно включати керівників або провідних фахівців функціональних підрозділів заводу. В разі потреби до участі в роботі комісії слід запрошувати консультантів, аудиторів, експертів з інших організацій.

Що стосується шляхів вдосконалення ведення обліку, то особливу увагу слід приділити раціоналізації системи контролю за збереженням МШП. Даний контроль здійснюють такими методами:

1) через систему матеріальної відповідальності – укладанням договорів з працівниками, які мають доступ та оформляють документи, пов'язані з рухом матеріальних цінностей;

2) документальне оформлення всіх операцій руху матеріальних цінностей (прийняття, відпуск, списання);

3) затвердження окремим наказом посадового списку осіб, що мають право підписувати документи з прийняття, відпуску та списання матеріальних цінностей;

4) налагодження складського господарства;

5) проведення інвентаризацій.

Таким чином, бухгалтер має можливість уважно стежити за рухом і зберіганням матеріальних цінностей, оскільки основою такого контролю є первинна документація.

Список використаних джерел:

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 № 291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 09.12.2011 № 1591 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 20.10.1999 № 246 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

Горбач В.А.

студент,

Чернігівський національний технологічний університет

Науковий керівник: Ворона О.М.

головний державний ревізор-інспектор,

Державна податкова інспекція у м. Чернігові

ДЕФІНІЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ КАТЕГОРІЙ «УМОВНЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ» ТА «УМОВНИЙ АКТИВ»

Основним ресурсом для будь-якого підприємства є якісна інформація, володіючи якою воно зможе ціленаправлено здійснювати планування тактичних та стратегічних заходів відносно максимізації фінансових результатів. Інформація щодо передбачення підприємством можливості виникнення зобов'язань та активів, які ідентифікуються як «умовні» є тією якісною інформацією, яка здатна суттєво вплинути на діяльність підприємства.

Проте наразі нею нехтують і відображають її у примітках до фінансової звітності недоречним чином або взагалі не наводять, що є негативним явищем у господарській діяльності підприємства. А тому проведення дослідження з метою підкреслення важливості даної інформації є, в повній мірі, актуальним та бажаним.

Завдання даної роботи є розгляд трактувань термінів «умовне зобов'язання» та «умовний актив».

Визначення категорії «умовне зобов'язання», які можна зустріти в стандартах бухгалтерського обліку та словниках економічного спрямування запропоновані у табл. 1.

Після здійснення оцінки тлумачення терміну «умовне зобов'язання», можна сказати, що умовне зобов'язання – це потенційне зобов'язання, яке може виникнути в майбутньому під дією певних факторів та подій, а період виникнення та розмір грошової оцінки зобов'язання можна наближено прогнозувати.